

Protokół

**z III spotkania grupy roboczej do spraw finansowania zadań oświatowych służących
podtrzymywaniu tożsamości narodowej, etnicznej i językowej mniejszości
Warszawa, 30 września 2015 r.**

Uczestnicy spotkania

1. Grażyna Płoszajska, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej.
2. Jerzy Jakubczuk, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej.
3. Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji.
4. Bernard Gaida, przedstawiciel mniejszości niemieckiej.
5. Ryszard Karolkiewicz, przedstawiciel mniejszości niemieckiej.
6. Łukasz Grzędzicki, przedstawiciel społeczności kaszubskiej.
7. Tadeusz Krzyżanowski, przedstawiciel mniejszości romskiej.

W dniu 30 września 2015 r. w siedzibie Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji odbyło się trzecie spotkanie grupy roboczej do spraw finansowania zadań oświatowych służących podtrzymywaniu tożsamości narodowej, etnicznej i językowej mniejszości. Zgodnie z przyjętym wcześniej porządkiem spotkania zostały poruszone następujące kwestie:

1. Podsumowanie realizacji ustaleń drugiego spotkania grupy roboczej, które odbyło się w dniu 24 czerwca 2015 r.
2. Warunki jakie powinny zostać spełnione, aby możliwe było uzyskanie subwencji oświatowej w związku z podtrzymywaniem tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów (zadania, jakie powinny realizować szkoły, aby możliwe było przyznanie takiej subwencji).
3. Możliwość finansowania studiów podyplomowych w ramach środków pochodzących z subwencji oświatowej.
4. Finansowanie przedszkoli podtrzymujących tożsamość narodową, etniczną i językową uczniów.
5. Finansowanie podręczników dla uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności kaszubskiej.
6. Finansowanie remontów szkół niepublicznych podtrzymujących tożsamość narodową, etniczną i językową uczniów, które rozpoczynają działalność.

Prace grupy roboczej otworzył i prowadził naczelnik Wydziału Mniejszości Narodowych i Etnicznych Pan Dobiesław Rzemieniewski.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji, stwierdził, że kontrolę wydatkowania środków przekazywanych przez szkoły na podtrzymanie tożsamości narodowej, etnicznej i językowej mogłaby przeprowadzić Najwyższa Izba Kontroli. Minister Administracji i Cyfryzacji wystąpił do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o objęcie kontrolą jednostek samorządu terytorialnego i sprawdzenie w jaki sposób wydatkują środki przeznaczone na podtrzymywanie tożsamości

narodowej, etnicznej, nauczanie języka regionalnego oraz integrację społeczności romskiej. Z informacji uzyskanej z KPRM wynika, że na 2016 r. taka kontrola nie została zaplanowana.

Kolejną poruszoną kwestią była nowelizacja ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym. Pan Dobiesław Rzemieniewski poinformował, iż Sejm RP zaproponował przepis stanowiący, iż w przypadku gdy jest prowadzony konkurs na stanowisko dyrektora w szkole, w której nauczany jest język mniejszości bądź prowadzone są zajęcia związane z integracją obywatelską mniejszości romskiej - obligatoryjnie w skład komisji będzie wchodził przedstawiciel danej mniejszości narodowej lub etnicznej. Komisja senacka nie zaakceptowała tego projektu. Natomiast w tym tygodniu planowane jest głosowanie na posiedzeniu plenarnym Senatu. Kolejna kwestia związana jest ze stanowiskiem w sprawie subwencji. Wpłynęły dwa zgłoszenia: ze Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce i Stowarzyszenia Litwinów w Polsce, które przekazano do Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Pan Bernard Gaida, przedstawiciel mniejszości niemieckiej, stwierdził, że mniejszość niemiecka pisemnie przekazała swoje stanowisko. Został stworzony katalog zadań, które mogłyby być finansowane ze zwiększonej subwencji na nauczanie języka mniejszości. Ten katalog obejmuje: tworzenie i uzupełnianie zasobów bibliotek i mediotek w szkole w materiały służące podtrzymaniu tożsamości mniejszości, zakup książek wydanych w języku mniejszości, czasopism, filmów i nagrań, organizację wycieczek szkolnych związanych z podtrzymaniem tożsamości, wycieczek na seanse, spektakle, odczyty literackie, animacje, wystawy i finansowanie na te wydarzenia biletów. Kolejna kwestia związana jest ze szkoleniem nauczycieli (finansowanie kursów, studiów podyplomowych), zakupem materiałów biurowych, zakupem podręczników, materiałów edukacyjnych, wyposażeniem sal lekcyjnych w infrastrukturę IT (sieć bezprzewodową, laptopy, tablety), zajęciami fakultatywnymi i kołami naukowymi.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji, przekazał głos przedstawicielom Ministerstwa Edukacji Narodowej z prośbą o zajęcie stanowiska wobec przedstawionych propozycji spisania takiego katalogu oraz o rozważenie w jaki sposób wzmocnić zadania, które są ważne z punktu widzenia tożsamości mniejszości narodowych i etnicznych, w szczególności te związane z nauczaniem kultury i historii mniejszości.

Pan Jerzy Jakubczuk, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, zauważył, że nie ma podstaw prawnych do wpisania do rozporządzenia dotyczącego subwencji takiego katalogu.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji, wyraził podobne stanowisko. Katalog powinien być wpisany w rozporządzeniu tożsamościowym, a rozporządzenie subwencyjne określałoby tylko podstawowe warunki.

Pan Bernard Gaida, przedstawiciel mniejszości niemieckiej, zaproponował, aby wrócić do koncepcji zaprezentowanej w poprzedniej części dyskusji, zgodnie z którą proponowana regulacja powinna zostać umiejscowiona w rozporządzeniu tożsamościowym. Wcześniejsza propozycja zakładała, aby wpisać ją do § 10 tego rozporządzenia.

Pani Grażyna Płoszajska, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, zwróciła uwagę, że zadania wymienione w katalogu zaproponowanym przez mniejszość niemiecką nie

są zadaniami finansowanymi z subwencji, a zadaniami własnymi organu prowadzącego. W rozporządzeniu tożsamościowym należałoby zwrócić uwagę szkołom i organizacjom mniejszościowym, że jest pole współdziałania szkół z organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych. Dlatego podczas ostatniego posiedzenia Komisji Wspólnej, padła propozycja, aby wpisać zgłoszoną propozycję do § 10 rozporządzenia. Natomiast organizacja wycieczek i uzupełnianie zasobów bibliotek szkolnych nie powinny być tam umiejscawiane.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji, zauważył, że środki, które są przeznaczane na finansowanie tożsamości kulturowej mniejszości są wystarczające. Jednocześnie działania prowadzone przez szkoły nie są satysfakcjonujące. Dlatego należy sprawić, aby ciężące na szkołach zadania, dotyczące utrzymywania tożsamości kulturowej i etnicznej były jak najlepiej realizowane.

Pan Jerzy Jakubczuk, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, stwierdził, że delegacja do wydania rozporządzenia dotyczącego wydatkowania subwencji nie daje podstaw do określenia przeznaczenia subwencji oświatowej i wskazywania co z subwencji powinno być finansowane. Subwencja nie jest jedynym źródłem finansowania zadań służących podtrzymywaniu tożsamości narodowej i etnicznej. Część placówek jest prowadzona przez osoby fizyczne i prawne nie będące jednostkami samorządu terytorialnego. Dodatkowo część samorządów korzysta z innych źródeł dochodów na finansowanie zadań oświatowych. Należy doprecyzować przepisy, ale nie w zakresie wszystkich zadań. Ustawa o systemie oświaty w art. 5 ust. 7 określa zadania organu prowadzącego jako zapewnienie warunków do prowadzenia szkół, zapewnienie warunków działania szkoły w tym bezpiecznych i higienicznych warunków do nauki. Kwestię opłat za studia dla nauczycieli regulują odrębne przepisy. Warto zmodyfikować przepisy rozporządzenia ale bez wskazywania jakie zadania są finansowane z subwencji.

Pani Grażyna Płoszajska, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, zauważyła, że elementy wymienione w omawianym katalogu dotyczą różnych spraw i różnych zadań. Z delegacji do rozporządzenia wynika tylko, że Minister Edukacji Narodowej określi sposób i warunki realizowania zadań wymienionych we wcześniejszym artykule ustawy, służących podtrzymywaniu tożsamości kulturowej i językowej mniejszości.

Pan Bernard Gaida, przedstawiciel mniejszości niemieckiej, zauważył, że w trakcie posiedzenia Komisji Wspólnej została zgłoszona propozycja zmiany § 10 rozporządzenia, poprzez dopisanie słów „materiały edukacyjne, pomoce dydaktyczne”.

Pani Grażyna Płoszajska, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, wyjaśniła, że szkoła jest zobowiązana do działań dotyczących zachowania i rozwoju tożsamości, kultury i języka mniejszości narodowych i etnicznych na mocy innych przepisów i powinna to robić we współpracy z organizacjami mniejszościowymi.

Pan Bernard Gaida, przedstawiciel mniejszości niemieckiej zauważył, że proponowane zapisy katalogu zadań mają być formą przypomnienia, że szkoła ma taki obowiązek. Dobrze by było przypomnieć o jeszcze innych obowiązkach. Jeżeli nie może to być wpisane w rozporządzeniu tożsamościowym to może trzeba znaleźć inne miejsce.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, zauważył, że punkty z omawianego katalogu, powinny zostać zapisane

w rozporządzeniu tożsamościowym. Zauważył też, że katalog sprzed 10 lat nie powinien być zamknięty. Wydaje się, że nowy katalog jest już opracowany. Pozostaje tylko kwestia w jaki sposób i gdzie go zapisać.

Pani Grażyna Płoszajska, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, zauważyła, że Rada Pedagogiczna ma obowiązek opracować plan dydaktyczny, plan organizacyjny i plan wychowawczy zawierające działania na rzecz zachowania i rozwoju tożsamości, kultury i języka mniejszości narodowych i etnicznych. Plany są przedstawiane do akceptacji organu prowadzącego w którym będą zamieszczone. Problem polega na tym, że można nie uzyskać zgody organu prowadzącego, bo organ prowadzący nie ma na to pieniędzy. Należy się skupić na tym co zrobić, żeby organ takich działań nie eliminował.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji, zauważył, że w tej sytuacji wpisanie do rozporządzenia dużego katalogu daje szkole argument, w postaci aktu prawnego, który wskazuje, że środki pochodzące od organu prowadzącego powinny być przeznaczane na cele służące wzmocnieniu tożsamości mniejszościowej.

Pan Bernard Gaida, przedstawiciel mniejszości niemieckiej, zwrócił uwagę, że modyfikacje § 10 rozporządzenia tożsamościowego nie rozwiązują problemu. Ten przepis odnosi się do współpracy między organizacjami mniejszościowymi, a samorządami i szkołami. Natomiast art. 13 ust. 3 ustawy o systemie oświaty stanowi, że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, warunki i sposób wykonywania przez szkoły i placówki zadań służących podtrzymywaniu tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji, stwierdził, że brakuje w rozporządzeniu tożsamościowym dookreślenia „sposobu”, o którym mowa w art. 13 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, bo tam jest mowa o liczbie godzin, ale nie ma mowy w jaki sposób te zadania na co dzień mają być wykonywane, a tym bardziej jak mają być finansowane. Zauważył, że dopracowaniem tego mógłby być katalog opracowany przez grupę roboczą. Pan Dobiesław Rzemieniewski stwierdził, że kwestie, o których mówił Pan Bernard Gaida oraz współpraca organizacji mniejszości narodowych i etnicznych z organami prowadzącymi powinny zostać rozdzielone i należałoby rozważyć dopisanie odrębnego przepisu, w którym wpisane zostałyby kwestie związane z obowiązkami szkoły na rzecz działań dotyczących zachowania i rozwoju tożsamości, kultury i języka mniejszości narodowych i etnicznych.

Pani Grażyna Płoszajska, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, zauważyła, że rozporządzenie mówi o warunkach i sposobie organizowania zajęć, czyli nauki języka mniejszości narodowych lub etnicznej oraz języka regionalnego, własnej historii i kultury. Nie ma tam mowy o geografii, wycieczkach i innych sprawach. Zaproponowała miękki zapis § 8b, który stanowiłby, że szkoła może prowadzić naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa. Równie miękko można dodać, że szkoła może także organizować wycieczki, kółka zainteresowań i tak dalej.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji, zauważył, że katalog musi zostać doprecyzowany i zapisany w odpowiedniej formie w rozporządzeniu tożsamościowym. Powinien być odrębny przepis. Zaproponował, żeby

propozycja tego zapisu (katalogu), w terminie do połowy października, została przekazana do Ministerstwa Edukacji Narodowej, tak aby gotowa propozycja mogła zostać dopisana do projektu rozporządzenia, a następnie przekazana do uzgodnień międzyresortowych.

Następnie zaproponował przejście do punktu 3 posiedzenia dotyczącego możliwości finansowania studiów podyplomowych w ramach środków pochodzących z subwencji oświatowej.

Pani Grażyna Płoszajska, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, stwierdziła, że przez studia podyplomowe Ministerstwo rozumie studia dwuletnie, realizowane na podstawie art. 14 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym. Może być tak, że Minister Edukacji Narodowej zwróci się o zorganizowanie takich studiów podyplomowych, ale musi uzyskać zgodę senatu i rektora.

Pan Ryszard Karolkiewicz, przedstawiciel mniejszości niemieckiej, zauważył, że są różne studia podyplomowe. Problem dotyczy tego kto zapłaci nauczycielowi za te studia. Zgodnie z przepisami oświatowymi na doskonalenie nauczycieli przekazywany jest 1 % subwencji. W jednej szkole nauczyciel dostaje 50% opłaty za studia, a w drugiej nie dostaje nic.

Pan Jerzy Jakubczuk, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, wyjaśnił, że art. 70a ustawy - Karta nauczyciela mówi, że w budżetach organów prowadzących wyodrębnia się środki na doskonalenie zawodowe. Wspomniane 1% odnośnie jest do wynagrodzeń, a nie do subwencji oświatowej. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. *w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków* (Dz. U. z 2002 r. Nr 46, poz. 430) w § 2 ust. 2 pkt 1 mówi, że ze środków, o których mowa w ust. 1, dofinansowuje się również w części lub w całości: opłaty za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli. Natomiast § 7 tego rozporządzenia stanowi, że organ prowadzący, w porozumieniu z dyrektorami szkół i placówek, ustala corocznie maksymalną kwotę dofinansowania opłat, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 1, oraz specjalności i formy kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.

Pan Ryszard Karolkiewicz, przedstawiciel mniejszości niemieckiej, stwierdził, że w katalogu wymienione zostało doskonalenie nauczycieli realizujących zadania dotyczące podtrzymania tożsamości narodowej. Ten punkt mieści się w katalogu. Chodziło o to, aby w tym katalogu było to szerokie spektrum.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji, zaproponował, aby zapis nie dotyczył tylko studiów podyplomowych ale został sformułowany w bardziej ogólny sposób. Zaproponował rozważenie czy zrobić to w tym samym przepisie. Może się okazać, że wszyscy nauczyciele ukończyli kursy, a nakładany jest na nich kolejny obowiązek. W tym przypadku słowo „doskonalenie” byłoby bardziej odpowiednie.

Pan Łukasz Grzędzicki, przedstawiciel społeczności kaszubskiej, zadał pytanie, czy pieniądze z subwencji na język kaszubski powinny być przekazywane na doskonalenie nauczycieli języka kaszubskiego.

Pan Jerzy Jakubczuk, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, zwrócił uwagę, że przepis art. 70a Karty Nauczyciela nie odnosi się wprost do subwencji oświatowej, a do wynagrodzeń osobowych nauczycieli. Od innej podstawy wyliczany jest omawiany 1%. Pan Jerzy Jakubczuk zauważył, że nie zna żadnego przepisu, który by uniemożliwił rozdysponowanie środków subwencji oświatowej na doskonalenie zawodowe nauczycieli. Nie ma natomiast możliwości sprawdzenia w oparciu o System Informacji Oświatowej, którzy nauczyciele i w jakim wymiarze korzystali z doszktałania. Wymagałoby to kontroli w poszczególnych szkołach i placówkach. Istnieje możliwość korzystania przez nauczycieli uczących języka mniejszościowego lub języka regionalnego z różnych form doskonalenia. Art. 70a Karty nauczyciela, który stanowi o dofinansowaniu doskonalenia zawodowego nauczycieli odnosi się wyłącznie do nauczycieli.

Pan Bernard Gaida, przedstawiciel mniejszości niemieckiej, stwierdził, że w katalogu zaproponowanym przez mniejszość niemiecką zamieszczone zostały zapisy dotyczące doskonalenia zawodowego, choć jego autorzy zdawali sobie sprawę, że są przepisy które regulują sprawę dofinansowywania i doszkolenia nauczycieli. Często praktyka jest taka, że nauczyciele chcą się szkolić, ale nie otrzymują dofinansowania. Zamieszczenie tego w katalogu jest dla dyrektorów zaleceniem bądź podpowiedzią, że nauczycieli mniejszości też powinni się szkolić.

Pan Jerzy Jakubczuk, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, stwierdził, że jest to problemem w niektórych szkołach. Dyrektorzy opracowując plany wieloletnie doskonalenia zawodowego być może pomijają tego typu zadania i w rozporządzeniu *w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli*, w § 6 mowa jest, że Dyrektor szkoły lub placówki opracowuje wieloletni plan doskonalenia zawodowego nauczycieli, mając na uwadze program rozwoju szkoły lub placówki i związane z tym potrzeby kadrowe, plany rozwoju zawodowego poszczególnych nauczycieli, wnioski nauczycieli o dofinansowanie form doskonalenia zawodowego. Być może analizowaną materię należy doprecyzować w tym rozporządzeniu, a nie w rozporządzeniu tożsamościowym.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji poprosił o przekazanie propozycji takiego katalogu. Natomiast co do kwestii studiów podyplomowych to zaproponował przyjęcie, że są przepisy, umożliwiające finansowanie studiów podyplomowych z budżetu. Następnie przekazał dyplomy Ministra Administracji i Cyfryzacji Pani Grażynie Płoszajskiej i Panu Bernardowi Gaidzie i zaproponował przejście do kolejnego punktu posiedzenia - dotyczącego możliwości finansowania z budżetu państwa przedszkoli.

Pan Jerzy Jakubczuk, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, stwierdził, że ten postulat nie jest nowy. Pojawiał się w trakcie prac nad nowelizacją ustawy o systemie oświaty, która wprowadziła dotacje na dofinansowanie działań z zakresu nauczania przedszkolnego. Ta kwestia była podnoszona, niestety wniosek Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji nie zyskał aprobaty. Parlament uchwalił ustawę w wersji uwzględniającej uczniów uczących się na poziomie przedszkolnym języków mniejszości, ale nie wprowadził oddzielnego trybu finansowania. Dotacja w roku bieżącym wynosi 1273 zł na jedno dziecko i obejmuje także dzieci, które uczęszczają do placówek wychowania przedszkolnego, uczą się języka mniejszości lub języka regionalnego. Nie ma za to oddzielnej ścieżki finansowania,

która umożliwiłaby przekazanie na ten cel dotacji w większej wysokości. Nie ma możliwości objęcia wspomnianymi dotacjami dzieci bez nowelizacji art. 28 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje natomiast przepis, który wskazuje, że przy podziale subwencji oświatowej nie uwzględnia się zadań związanych z nauką przedszkolną. Centralną kwestią jest zabezpieczenie środków na realizację tego celu. Nie da się tego zrobić bez dodatkowych nakładów budżetowych. Poza tym w budżecie na 2016 r. nie zostały zaplanowane środki na takie działanie. Ewentualnie plany na przyszłość musiałyby dotyczyć dopiero roku 2017. W związku z tym nie ma możliwości zrealizowania tego postulatu w roku 2016 z uwagi na brak środków finansowych w budżecie, którego projekt został wczoraj przyjęty przez Radę Ministrów.

Pan Bernard Gaida, przedstawiciel mniejszości niemieckiej, stwierdził, że subwencjonowanie nauki w przedszkolu jest postulatem wszystkich mniejszości narodowych i etnicznych.

Pan Jerzy Jakubczuk, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, stwierdził, że ten postulat był wnoszony przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji. W trakcie uzgodnień międzyresortowych projektu ustawy nowelizującej ustawę o systemie oświaty wniosek MAC nie został jednak uwzględniony. Ostatecznie Rada Ministrów przyjmując projekt nie uwzględniła wniosku MAC i ustawa została przyjęta w kształcie nie uwzględniającym w oddzielnej ścieżce dotowania podtrzymywania tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji, stwierdził, że tym problemem będzie musiał zająć się Sejm nowej kadencji. Zwrócił się z prośbą do przedstawicieli Ministerstwa Edukacji Narodowej o informacje w przypadku podjęcia nowych prac. Następnie zaproponował przejście do punktu 5 posiedzenia. Kontynuując swoją wypowiedź zauważył, że kwestia finansowania podręczników była szczegółowo omawiana w grupie roboczej do spraw finansowania podręczników. Nie udało się osiągnąć satysfakcjonującego rozwiązania. Uzyskano bardzo szczegółowe informacje z Ministerstwa Edukacji Narodowej w jaki sposób wygląda finansowanie. Problem, który się pojawił polegał na „prefinansowaniu”. Przedstawiciele mniejszości zgłaszali postulaty, aby przed zakończeniem procesu wydawniczego możliwe było przekazywanie środków w formie przedpłat albo rat. Przedstawiciele MEN wskazywali, że nie widzą takiej możliwości. Ostatecznie opracowano „mapę drogową”, która uwzględnia potrzeby wszystkich mniejszości z wyjątkiem mniejszości ukraińskiej, która nie uczestniczyła w końcowym etapie prac grupy roboczej dotyczącej podręczników. Zauważył, że posiedzenie grupy roboczej szczegółowo wyjaśniło tą kwestię i w związku z tym zaproponował przejście do punktu 6 posiedzenia.

Pan Bernard Gaida, przedstawiciel mniejszości niemieckiej, stwierdził, że utworzenie szkół stowarzyszeniowych jest niezwykle trudne także pod względem finansowym. Głównie z tego powodu, że szkoła musi funkcjonować w konkretnym obiekcie. Pozyskanie obiektu i przystosowanie go do potrzeb szkoły jest trudne. Stowarzyszenia nie dysponują własnymi obiektami i dlatego korzystają z obiektów które ze względów demograficznych nie są potrzebne samorządom. Oddawane szkoły są w złym stanie technicznym. Zadanie jest łatwiejsze, kiedy szkoła jest otwarta i można zwrócić się do MAC w sprawie środków, którymi dysponuje MAC. O wiele trudniej jest rok przed rozpoczęciem działalności przez szkoły.

Pan Jerzy Jakubczuk, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej stwierdził, że jest to problem skomplikowany. Istnieje bowiem duże ryzyko w przypadku podmiotów, które zamierzają podjąć działalność polegającą na prowadzenia szkoły. Nie ma bowiem pewności czy taka działalność rzeczywiście zostanie podjęta. W ustawie o systemie oświaty istnieje art. 5 ust. 7, który wskazuje zadania organów prowadzących. Jest tam mowa o remontach oraz o inwestycjach. Powstaje pytanie na ile budżet Państwa miałby partycypować i wspierać organy prowadzące szkoły w zależności od tego czy szkoły są prowadzone przez samorządy, czy inne podmioty, które mogą prowadzić jednostki oświatowe. Co do wydzielenia rezerwy przed jej podziałem można dyskutować na ile jest to pomysł konstytucyjny. W obecnym stanie prawnym wydziela się przed podziałem subwencji pewną pulę 0,4 % na rezerwę części oświatowej. Żeby móc to zrobić potrzebne są przepisy rangi ustawowej. Pieniądze nie są rozdzielane z automatu, tylko przyznawane wówczas, gdy istnieje potrzeba dokonania wsparcia. Są określone zasady i kryteria ustalane wspólnie z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego i Ministrem Finansów. Istnieje możliwość wnioskowania, ale dotyczy to samorządów, a nie innych podmiotów. Nawet gdyby samorząd dostał te pieniądze to nie ma podstaw aby przekazał je w formie dotacji innemu podmiotowi. Podstawy prawnej nie ma z wyjątkiem art. 89 i 90 ustawy o systemie oświaty. Gdyby takie dofinansowanie rozważyć w przyszłości, konieczna byłaby podstawa prawna, żeby samorząd mógł dalej przekazać te pieniądze w formie dotacji celowej. Natomiast ogromnym problem będzie znalezienia rozwiązania wsparcia z budżetu państwa dla podmiotów rozpoczynających działalność oświatową. Nie obejdzie się bez zmiany ustaw.

Pan Łukasz Grzędzicki, przedstawiciel społeczności kaszubskiej, zwrócił się z zapytaniem o podstawę prawną konsultowania przez Ministerstwo Edukacji Narodowej kryterium podziału 0,4 % z Komisją Wspólną Samorządu Terytorialnego. Czy istnieje możliwość konsultowania tej rezerwy również Komisją Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Pan Jerzy Jakubczuk, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej stwierdził, że rezerwa 0,4 % jest konsumowana w 100% na przestrzeni ostatnich lat. Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Jej dysponentem jest Minister Finansów, który zgodnie z przepisami tej ustawy zasięga opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. W ustawie nie ma określonych kryteriów ale są one uzgadniane z przedstawicielami samorządów. Nie ma natomiast przepisu zgodnie z którym można by skonsultować wspomnianą rezerwę z Komisją Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji, zwrócił uwagę na dwie kwestie. Pierwsza dotyczy tego, że szkoły są w większości szkołami samorządowymi. Druga kwestia dotyczyła partycypowania w kosztach remontu. Pan Dobiesław Rzemieniewski zauważył, że idea wspierania budowy i remontów dotyczyła szkół samorządowych. Były takie potrzeby i zostały zaspokojone. Wydaje się, że nie ma na razie sytuacji, żeby nie było lokalu dla szkół stowarzyszeniowych, (zwłaszcza w sytuacji niżu demograficznego), w których można by było jednostkę umiejscowić. Poza tym nie widzi przeszkody, żeby dalej pozyskiwać środki od MAC.

Pan Łukasz Grzędzicki, przedstawiciel społeczności kaszubskiej, zauważył, że wczoraj rząd przyjął projekt budżetu państwa, a zatem znana jest wysokość subwencji

oświatowej. Zapytał czy w rozporządzeniu o podziale części ministerstwo będzie zastanawiało się nad wprowadzeniem korekt, czy będą jakieś zmiany w rozporządzeniu.

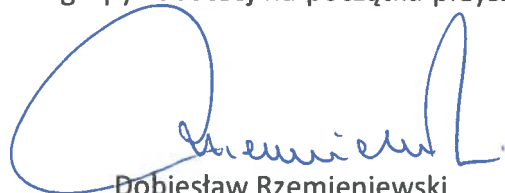
Pan Jerzy Jakubczuk, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej stwierdził, że jest trochę czasu do podziału subwencji oświatowej w 2016 r. Minister Finansów do 15 października 2016 informuje o kwotach subwencji. Rozważane jest wprowadzenie dwóch zmian. Pierwsza, to wydzielenie odrębnej wagi dla uczniów objętych bezpłatną nauką języka polskiego. Druga kwestia dotyczy warunków liczebności uczniów w poszczególnych szkołach. Obecnie liczebność jest liczona łącznie w skali jednej szkoły. Zgodnie z projektowanymi zmianami każda mniejszość liczona byłaby oddzielnie.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji stwierdził, że wprowadzenie dodatkowej wagi byłoby zgodne z interesami społeczności kaszubskiej. Stwierdził także, iż to co Państwo może zrobić, to dociążyć uczniów, żeby szkoły rzeczywiście podtrzymywały tożsamość narodową, etniczną i językową, a uczniowie uczyli się nie tylko języka ale też swojej kultury, historii, tożsamości i geografii.

Pani Grażyna Płoszajska, przedstawiciel Ministra Edukacji Narodowej, stwierdziła, że jednym ze sposobów kontroli jest dociążenie przedmiotami wspierającymi tożsamość. Kontrole są trudne, bo godziny zajęć mogłyby być rozbite na lata. Ze swojej strony Pani Grażyna Płoszajska zaproponowała, aby dopisać zapis „w tym jedna godzina kultury”. Kontrole widzi tylko w trybie doraźnym, gdy są zauważane nieprawidłowości.

Pan Dobiesław Rzemieniewski, przedstawiciel Ministra Administracji i Cyfryzacji podsumowując wskazał, że Ministerstwo będzie dalej wnioskowało do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Najwyższej Izby Kontroli o przeprowadzenie wspomnianej na wstępie kontroli. Widzi potrzebę zorganizowanego spotkania grupy roboczej na początku przyszłego roku.

Na tym zakończono posiedzenie.

Dobiesław Rzemieniewski
Naczelnik Wydziału Mniejszości
Narodowych i Etnicznych